

**Till:
Riksdagens konstitutionsutskott**

Begäran om granskning av statsrådet Per Bolunds (MP) agerande i samband med regeringsbeslut beträffande Natura 2000-anmälan den 11 augusti 2016.

Regeringen beslutade den 31 augusti 2015 att till Europeiska kommissionen föreslå att områden på Gotland ska ingå i det europeiska nätverket Natura 2000 (dnr M2015/01508/Nm, I:1). Beslutet undertecknades av Åsa Romson och omfattade 15 nya områden samt utvidgning av ett tiotal befintliga områden, och fattades enligt regeringen i enlighet med artikel 4.1 i rådets direktiv 92/43/EEG (art- och habitatdirektivet). Totalt handlade det om i storleksordningen 10 000 hektar mark.

Om Europeiska kommissionen, genom sitt formella godkännande, erkänner nya Natura 2000-områden kan inte regeringen eller någon av Sveriges domstolar upphäva beslutet.

En av de arbetsgivare som berörs av beslutet, Nordkalk AB, har ansökt om rättsprövning hos Högsta förvaltningsdomstolen (HFD mål nr 6337-15) eftersom man menar att detta regeringsbeslut kan påverka en pågående domstolsprövning i Mark- och miljööverdomstolen (MMÖD mål nr M 5341-14). Målet i domstolen rör Nordkalk AB:s täktverksamhet i samma områden som föreslagits upptas i Natura 2000-nätverket. Den begärda rättsprövningen hos Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) innehåller hänvisningar till regeringsformen, Europakonventionen samt EU:s rättighetsstadga. Tilläggas kan också att två statliga förvaltningsmyndigheter, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Gotlands län, är både parter i målet i Mark- och miljööverdomstolen och remissinstanser inför beslutet att utlysa nya Natura 2000-områden.

Mot bakgrund av den begärda rättsprövningen och att Sverige inte kan ändra ett eventuellt beslut av Europeiska kommissionen att utlysa nya områden inom nätverket Natura 2000 har Nordkalk AB yrkat att regeringen bör besluta att återkalla sin anmälan till Europeiska kommissionen i avvaktan på att HFD tar slutlig ställning till Nordkalks ansökan om rättsprövning. Om HFD, efter att Europeiska kommissionen fört upp nya Natura 2000-områden, skulle finna att regeringsbeslutet från den 31 augusti 2015 ska upphävas så kommer denna dom inte att föranleda någon åtgärd av Europeiska kommissionen, utan de nya Natura 2000-områdena ligger fast.

Med andra ord har Nordkalk AB påtalat att utfallet av HFD:s prövning inte kommer att få något praktiskt genomslag om regeringen låter sin egen process, angående nya Natura 2000-områden, gå före HFD:s prövning. Skulle detta bli utfallet så finns en risk för att regeringen bryter mot kravet på rättvis rättegång i 2 kap. 11 § regeringsformen, artikel 6.1 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt artikel 47 i EU:s rättighetsstadga.

I ljuset av detta är det märkligt att regeringen i regeringsbeslut 2016-08-11 (M2016/01788/Nm), som undertecknades av Per Bolund, avslår Nordkalk AB:s begäran att regeringen ska dra tillbaka sin anmälan till Europeiska kommissionen av nya Natura 2000-områden. Denna vägran kan leda till att rättsprövningen i HFD blir utan praktisk betydelse, till följd av att Europeiska kommissionen kan ha fattat sitt beslut.

Att HFD 2016-10-26 i mål 6337-15 beslutat att förordna att regeringens beslut den 31 augusti 2015 tills vidare inte ska gälla, stärker bilden av att detta behöver granskas konstitutionellt.

Regeringens beslut den 31 augusti 2015 anses av många ha varit ett sätt att påverka en pågående domstolsprocess för att få ett resultat som regeringen av politiska skäl anser är lämpligt. Det intrycket förstärks av att regeringen nu agerar för att rättsprövningen av regeringsbeslutet i praktiken ska bli meningslös. Detta är ett anmärkningsvärt förhållningssätt, som innebär att regeringen tycks vara beredd att riskera grundläggande rättsstatsprinciper för att uppnå sina politiska syften. Lagen som möjliggör rättsprövning av regeringsbeslut infördes efter att Sverige fällts i Europadomstolen och syftar just till att säkerställa att regeringen inte ska kränka enskildas medborgerliga rättigheter. I det här fallet tycks dock regeringen använda Europeiska kommissionen som ett verktyg för att kringgå rättsprövningens effekter.

Med anledning av detta begär jag att konstitutionsutskottet granskar regeringens, och särskilt statsrådet Per Bolunds, agerande i samband med regeringsbeslutet den 11 augusti 2016 att inte återkalla anmälan till Europeiska kommissionen. Jag ber att KU granskar om detta agerande är förenligt med gällande konstitutionell och annan lagstiftning och konstitutionell praxis samt syftena bakom dessa rättsregler.

Jesper Skalberg Karlsson
Riksdagsledamot (M)